
❖

دهخدا، چراغی که خاموش شد

❖

«گزیدهٔ مقاله‌ها»

به کوشش: ولی‌الله درودیان

انتشارات آیدین

سرشناسه	درودیان، ولی الله، - گرد آورنده .
عنوان و نام پدیدآور	دهخدا چراغی که خاموش شد (گزیده مقاله ها)
مشخصات نشر	/ به کوشش ولی الله درودیان تبریز: آیدین، ۱۳۹۰ .
مشخصات ظاهری	۴۱۲ ص .
شابک	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۸۷۱ - ۰۳ - ۶ :
موضوع	دهخدا، علی اکبر، ۱۲۵۸-۱۳۳۴ -- نقد و تفسیر
موضوع	دهخدا، علی اکبر، ۱۲۵۸-۱۳۳۴ -- مقاله ها و خطابه ها
موضوع	مقاله های فارسی -- قرن ۱۴
رده بندی کنگره	۱۳۹۰ ۸۷۴۵/۸۰۵۳PIR :
رده بندی دیویی	۸/۰۰۶۲۴۸ :
شماره کتابشناسی ملی	۱۵۱۰۵۲۲ :

انتشارات آیدین

تبریز، خیابان شریعتی شمالی، نرسیده به سینما ۲۹ بهمن

تلفن: ۵۵۵۳۲۵۹ - فاکس: ۵۵۳۰۵۲۳ - ۴۱۱

Email: Aydin.publication @ Gmail.com

دهخدا چراغی که خاموش شد

به کوشش: ولی الله درودیان

○ چاپ اول ۱۳۹۰ تبریز ○ شمارگان ۱۰۰۰ نسخه ○ قیمت ۸۰۰۰ تومان

○ لیتوگرافی نگین ○ چاپ مهن ○ صحافی فروش

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۸۷۱ - ۰۳ - ۶

فهرست

۱. پیشگفتار / ولی‌الله نرودیان ۷
۲. دهخدا / مهرداد نیکتام ۹
۳. سیاست در چرند پرند دهخدا / دکتر شهراب یزدانی ۲۱
۴. در انگار خودکامگی: دهخدا و مشروطه / دکتر احمد سیف ۶۹
۵. شیوه و شگردهای دهخدا در نوشتن چرند پرند / ولی‌الله نرودیان ۱۰۳
۶. امثال و حکم / سیدعلی میرافضلی ۱۲۷
۷. امثال و حکم و معادل و مترادف آنها در زبان‌های فرانسه و لاتین /
دکتر علی‌اصغر سعیدی (خویش) ۱۳۸
۸. امثال و حکم دهخدا / احمد ابریشمی ۱۶۳
۹. تصحیح بعضی منابع و مآخذ در امثال و حکم دهخدا / سعیدرضا بیات ۱۶۶
۱۰. تصحیح بعضی منابع و مآخذ در امثال و حکم دهخدا / سعیدرضا بیات ۱۸۳
۱۱. لغت‌نامه و یاران دهخدا / دکتر غلامرضا ستوده ۱۹۷
۱۲. دکتر صدیقی و لغت‌نامه‌ی دهخدا / انجمن واژه‌گزینی علوم اجتماعی ۲۰۸
۱۳. علی‌اکبر دهخدا / دکتر حسن کامشاد ۲۱۲
۱۴. دهخدا و روزنامه‌ی آفتاب / ایرج افشار ۲۱۷
۱۵. دهخدا و مصدق / ایرج افشار ۲۲۱
۱۶. دکتر مصدق و دهخدا / سید محمد محیط طباطبایی ۲۲۴
۱۷. روزنامه نگاری، نوشتاری نوین / کریستف بالایی ۲۳۰
۱۸. علی‌اکبر دهخدا و حاجی حسین آقا ملک / احمد شهیلی خوانساری ۲۳۸
۱۹. دهخدا و آفاق روشنفکری ایران / حجت‌الله اصیل ۲۵۶
۲۰. علی‌اکبر دهخدا (در پیشگامان نقد ادبی در ایران) / دکتر محمد دهقان ۲۶۹

۲۸۹	 ۲۱. دو دیدار / یحیی ریحان
۲۹۴	 ۲۲. مجموعه‌ی اشعار دهخدا / دکتر عبدالحسین زرین‌کوب
۳۰۱	 ۲۳. یاد آر...! / دکتر غلامحسین یوسفی
۳۰۹	 ۲۴. زبان ستمدیده‌ی فارسی / سید محمدعلی شهرستانی
۳۲۱	 ۲۵. دهخدای شاعر / منوچهر آتشی
۳۲۴	 ۲۶. زن در طنز دهخدا و صابری / رؤیا صدر
۳۳۵	 ۲۷. پروین اعتصامی و دهخدا / دکتر غلامعلی رعدی آذرخشی
۳۳۸	 ۲۸. مردی که خلاصه‌ی خود بود / فروغ آلبویه
۳۴۷	 ۲۹. چراغی که خاموش شد / دکتر محمد فعیف
۳۴۹	 ۳۰. شیوه‌های فرهنگ‌نویسی در لغت‌نامه‌ی دهخدا / دکتر علی‌اشرف صادقی
۳۹۷	 ۳۱. اعلام

پیشگفتار

ولی الله درودیان

حضور دهخدا در جنبش مشروطیت و پیشگامیش در قلمرو شعر و نثر و پژوهش در ادب جدید ایران و نگارش آثارش آثاری در زمینه‌ی طنز سیاسی و اجتماعی و وارد کردن «عاملِ لحن» در قصه‌نویسی پارسی؛ به وی شخصیتی چندبعدی و چهره‌ای درخشان بخشیده است. از این رو، شناخت و تصویر چهره‌ی وی نیازمند تلاش و کوششی گسترده است.

نگارنده سرافراز است که از سال ۱۳۵۵ تاکنون پنج کتاب درباره‌ی استاد علامه علی‌اکبر دهخدا منتشر کرده است:

۱. دهخدای شاعر^۱
۲. برگزیده و شرح آثار دهخدا^۲
۳. دخوی نابغه^۳
۴. دهخدا، مرغِ سحر در شبِ تار^۴
۵. بازخوانی چرند پرند^۵

در مجموعه‌های دخوی نابغه و دهخدا، مرغِ سحر در شبِ تار و کتاب حاضر که گزیده‌ی مقاله‌ها درباره‌ی استاد دهخدا است، کوشیده‌ایم تصویری روشن و همه‌جانبه از چهره‌ی وی را ارائه کنیم.

به قول استاد دکتر شفیعی کدکنی:

حقّ این است که هر سال، دسِ کم، یک کتاب درباره‌ی استاد دهخدا منتشر گردد.

امیدواریم نسل‌های آینده‌ی وطن عزیزمان که بی‌شک، امکانات مادی و معنوی آنان از ما افزون‌تر خواهد بود، در راه شناخت و بزرگداشتِ وی گام‌های بلندتر و استوارتر بردارند و دینِ مردی را که حقّی بزرگ بر زبان و ادب پارسی دارد، سزا بگذارند.

سپاسگزاری از استادان و دوستانی که با گشاده‌رویی با نقل مقاله‌هایشان در این مجموعه موافقت فرموده‌اند، بر من فرض است. برای زندگان طولِ عمر و بهروزی و پیروزی و برای درگذشتگان، تمنای آمرزش دارم.

ولی‌الله درودیان

کرج، بهار ۱۳۸۶

پی‌نوشت‌ها

۱. دهخدای شاعر، چاپ چهارم، امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۴.
۲. برگزیده و شرح آثار دهخدا، چاپ دوم، در «مجموعه ادب جوان»، نشر و پژوهش فرزانه روز، ۱۳۸۵.
۳. دخوی نابغه، مؤسسه‌ی گل آقا، چاپ دوم، ۱۳۸۴.
۴. دهخدا، مرغ سحر در شب تار، نشر اختران، ۱۳۸۴.
۵. تهران، سوره مهر، ۱۳۸۸.